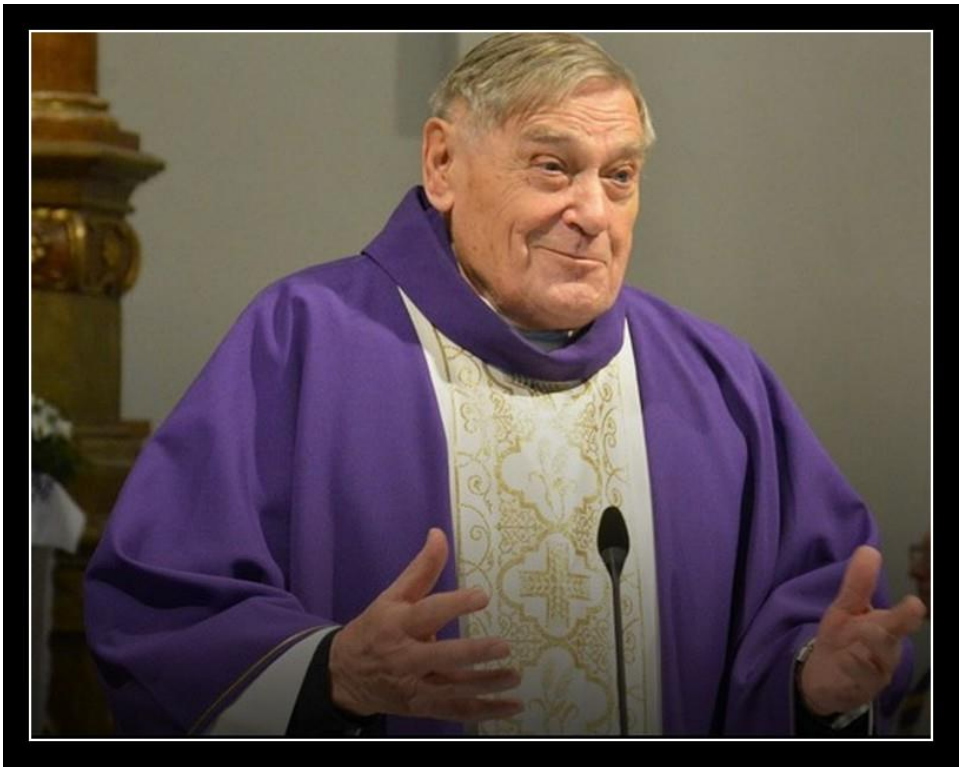
In memoriam

Havasi József atya SDB,
szalézi tartományfőnök

1929-2019

Rákosszentmihályi megemlékezés	2. old.
Rákosszentmihály, Historia Domus, (2003; József atya bejegyzésével)	3. old.
1929. évi anyakönyvi bejegyzés József atya kereszteléséről	4. old
Szalézi visszaemlékezés	5. old.
Szalézi búcsúzás	6. old.

P. Havasi József SDB

1929. március 14-én született, Rákosszentmihályon a Nefelejcs utca 16-ban. Az utcát ma is Nefelejcs utcának nevezik, és a 16-os számú ház is áll. Egy kicsit átépítve, kibővítve és felújítva, de felismerni benne az eredeti formáját, a korra jellemző kisméretű ablakokkal az utcafrontra építkezés stílusát. A szembelévő oldalon már több évtizede egy kis lakótelep áll.

Hat gyermek született a Veszely családban, ugyanis az anyakönyv tanúsága szerint édesapja 1934-ben kérte, és kapta meg a névváltoztatási engedélyt „Havasi”-ra.

A rákosszentmihályi plébánián keresztelte Benczik Lajos hitoktató-káplán atya. A keresztségben a József, Sándor nevet kapta. Itt nőtt fel, itt végezte elemi iskoláit, itt ismerkedett meg csapatunk tagjaként a cserkész mozgalommal, ami egész életére maradandó nyomot hagyott. Hiszen ezáltal találkozott a szaléziekkel, került a Clarisseumba, majd később szalézi jelöltként Nyergesújfalura, ahol további tanulmányait már a Szalézi rend keretében végezte.
Havasi atya visszaemlékezése szerint bérmálkozása még itt, Rákosszentmihályon történt.

Azután hosszú időre elhagyta Rákosszentmihályt.

1951-ben, titokban tette le örökfogadalmát, de szerzetesként nem működhetett, hiszen a szerzetesrendeket feloszlatták. Évekig dolgozott fizikai munkásként, míg 1956-ban sikerült külföldre mennie. Olaszországban fejezte be tanulmányait, és 1960-ban szentelték pappá.
Hosszú ideig külföldön végezte szerzetesi munkáját.

A rendszerváltozás után, 1991-ben rendje hazaküldte Magyarországra, azzal a feladattal, hogy szervezze meg és indítsa újra a Magyar Szalézi Tartomány munkáját. Tartományfőnökként három mandátumon keresztül (18 év) építette és vezette a magyarországi rend kibontakozását. Nagy munkabírással, szeretettel és áldozatkészséggel, igazi szalézi lélekkel vezette rendjét. Nem véletlenül emlegették így őt „Un grandé salesiano!” /Egy nagy szalézi!/
Mi is, mint régi szentmihályival, felvettük vele a kapcsolatot. 2003-ban készségesen és lelkesen jött szülőfalujába lelki gyakorlatot tartani, beszélgetni. Historia Domusunk azóta őrzi emlékét sajátkezű bejegyzésével. Utána is, ha erre vitt útja, többször beugrott egy üdvözlésre, néhány kedves szóra. Mi is figyelemmel kísértük munkáját, Historia Domusunkban több alkalommal is beszámoltunk a Szalézi rend vezetőjeként végzett kiemelkedő eredményeiről, és a rendi eseményekről.

2019. júniusában, 90 évesen érte a halál.

Legyünk büszkék Szentmihályiak, és emlékezzünk rá nagy szeretettel, mert ő életével bizonyította, hogy nincs szükség semmire csak nagy szívre, jó lélekre, tenni akarásra, és Isten szeretetére.
Emlékezzünk meg róla imáinkban!

Életéről, munkájáról részletesen beszámol a Szalézi Értesítő 2019. 2. száma.
További mellékletek Rákosszentmihályról.

Budapest, 2020. február 12. Összeállította: Morvay Árpád

Március 21-23. Nagyböjti lelkigyakorlat templomunkban.

A lelkigyakorlatot Havasi József szalézi szerzetes atya vezeti. Érdekfeszítő, tartalmas szentbeszédével hangolódunk Krisztus szenvedésére, készülünk a feltámadásra.

Havasi atya megemlíti azt is, bár sokan tudjuk, hogy örömmel jön mindig Rákosszentmihályra, hiszen gyermekkorát, fiatal éveit itt töltötte. Itt járt iskolába, a Szentmihályi cserkészcsapat tagja volt. Innen indult életútja. Mint szerzetes bejárta a fél világot. Sokfelé szolgált, tanított.

Büszkék vagyunk rá!

Örömmel jöttem a Rákosmihályi templomba, ahol megkeresztelkedtem, házasságkötésem és unokáim is hittanra jártak ebben a templomban.

P. Havasi SDB

87 lapszám.

Sorszám	Éve, hava, napja: a születésnek	a fölvett keresztségnek	a netáni halálnak	A kereszteltnek: neve	neme: fi	neme: nő	állapota: törvényes	állapota: törvénytelen	A szülőknek: vezeték- és keresztneve, polgári állása és vallása	származási helye	lakhelye, utca, házszám	A keresztszülők vezeték- és keresztneve, polgári állása, vallása és lakhelye	A keresztelő vezeték- és keresztneve, hivatala	Észrevétel
23	1929 Március 9	14		[illegible]	–	nő	törvényes	–	cipész, ref.	Rákosszentmihály Hegyhát-Kisbér	Rákosút 68	Szerelő, r.k.	Alexy Rezső hitoktató	Ill.: Harteg Balfarar 1920. XII. 8 megkeresztelték Rákosszentmihályt 1930 VI. 24 Hegedüsné
24	5	17		[illegible]	fi	–	törvényes	–	Gy. munkás, r.k.	Rákosszentmihály Budapest VII.	Reményu. 1.	Komornyik, r.k.	uaz	Ill.: 1922. XII. 9 [illegible] Kratochwilné
25	14	17		József Sándor	fi	–	törvényes	–	Veszely Lajos pósta altiszt, r.k. Tóth Mária r.k.	Tordas (Fejérm.) Tardoskedd (Nyitram.)	Nefelejcs u. 16.	Czugler Ferenc r.k., pfa altiszt, Pestvm. Veszely Julianna r.k.	Benczik Lajos hitoktató	Tkedd 1917, XI. 4. [illegible] Hegedüsné Ill.: 1928. XII. 10 [illegible]

Másolat a rákosszentmihályi plébánia „Keresztelések" anyakönyvéből (III./87./25.).

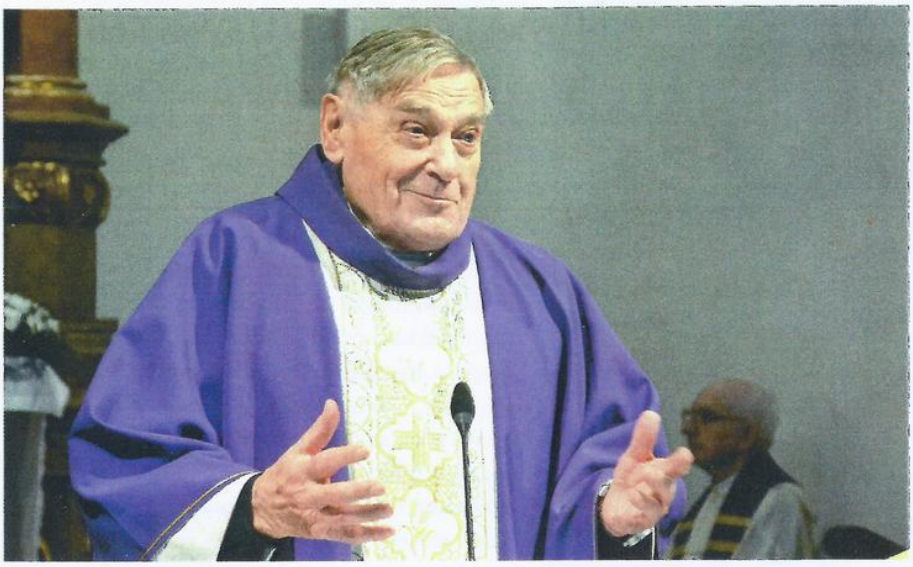
Az Észrevétel rovatban: A megkeresztelt atyja nevét 1934-ben „Havasi"-ra változtatta. – (törvényes bejegyzés ... stb.)

A 23. és 24. sor adatainak nevét adatvédelmi szempontból tüsöltük.

Bp. 2020. 02. 12.

Budapest - Rákosszentmihályi Szent Mihály Plébánia Budapest, XVI.

Mravny Sándor irodavezető

Lengyel Erzsébet SC

Amikor még együtt ünnepeltünk

„Isten éltessen, Havasi atya! »Főnök!« És köszönjük a Jóistennek a kegyelmeket, az erőt, a lendületet, a vidámságot, amit neked adott, és általad nekünk" – kezdte március 14-én a hálaadó szentmise elején köszöntőjét Ábrahám Béla tartományfőnök. Ezúttal azért gyűltek össze a szalézi közösségekből érkező rendtársak, munkatársak és a Szalézi Család tagjai a péliföldszentkereszti kegytemplomban, hogy Havasi József atyával, az újrakezdés éveinek immár legendás hírűvé vált tartományfőnökével együtt hálát adjanak az elmúlt 90 évért. Ekkor még nem sejthettük, hogy szűk három hónap múlva el kell majd búcsúznunk tőle...

Havasi atya megköszönte a jókívánságokat, és azt, hogy ennyien eljöttek együtt hálát adni vele. Kiemelte, hogy néha maga sem hiszi el, hogy 90 év elmúlt, de amióta elkezdett betegeskedni, rájött, hogy a lélek erős ugyan, de a test erőtlen. Elmondta, hogy kétszer volt már a halál torkában, de mindkétszer „visszaküldték", mert még van tennivalója ezen a földön. Megköszönte a rendtársainak, akik az első perctől kezdve mellette voltak, és velük együtt sikerült felépíteni a tartományt. Hangsúlyozta, hogy mindig megtapasztalta a Jóisten segítségét és áldását, és ezért hálát akar adni Neki, megköszönni, és imádkozni az édesanyjáért, aki nélkül nem volna az, aki lett.

A szentmisét Havasi atyával együtt mutatták be rendtársai, akik eljöttek, hogy együtt ünnepeljenek a szeretett „Főnökkel". A zenei szolgálatot a szalézi alapítású nyergesújfalui Szent Cecília Kórus tagjai látták el Lengyel Ákos kántori vezetésével. A szertartás után köszöntötték az ünnepeltet a szalézi nővérek, a nyergesújfalui Zafféry Károly Szalézi Középiskola tanári karának küldöttsége és a kórus tagjai is, majd terített asztal mellett folytatódott a köszöntések sora.

Az újraindulás utáni első novíciusok közül Andrásfalvy János atya mondott pohárköszöntőt, Csány Péter atya pedig humoros-érzelmes visszaemlékezéssel köszöntötte fel egykori elöljáróját. A 90-ik születésnapját betöltő szerzetest számos meglepetéssel halmozták el a kedélyes ünneplésen. A külföldön tartózkodó rendtársak videóüzeneteket küldtek a Róma melletti Genzánóból, a Fülöp-szigetekről és Belgiumból. Rendtársai és munkatársai egy közösen előadott énekkel köszöntötték az örökifjú szerzetest, de a vidám adomázás és a születésnapi torta sem maradhatott el. Szeretet, tisztelet, szalézi családiasság és vidámság jellemezte Havasi József atya születésnapi ünnepét, aki tizennyolc évnyi magyar tartományfőnöki szolgálata alatt hosszú élete számos élményét osztotta meg rendtársaival, alkalmi hallgatóságával. 2014-ben a Don Bosco Kiadó egy interjúkötetben is kiadta hét évtized szalézi történelmét Havasi József atya szemszögéből.

Mindazok számára, akik jelen voltak, emlékezetes marad ez a nap. Örülünk, hogy Havasi atya kilencvenedik születésnapját még így, együtt, ilyen vidáman, szeretetben megünnepelhettük!

Búcsúzunk

A Magyar Szalézi Tartomány mély megrendüléssel, de Isten akaratában megnyugodva tudatja, hogy Havasi József atya, korábbi tartományfőnök 2019. június 5-én a koraesti órákban, életének 91., szerzetesi életének 72., áldozópapságának 59. évében a Budai Irgalmasrendi Kórházban visszaadta lelkét Teremtőjének.

Feltételezem, hogy nem én vagyok az egyetlen, aki mélységesen megdöbbent, amikor meghallotta a gyászhírt. Igen, benne járt a korban, betegeskedett is, de annyira itt volt, jelen volt közöttünk, annyira bizakodó volt és élő, hogy váratlanul ért a tény, hogy elment. Egy szeretett, közeli hozzátartozónk távozott. Hiányozni fog! Máris hiányzik...

Nagy és nemes lélek volt, őszinte, hiteles ember, mindig lelkes, örök optimista, alázatos és derűs szalézi, boldog pap, meggyőző példakép.

Nehéz volna röviden és tömören leírni mindazt, amit tett, amit vele átéltünk, felidézni a sok emléket, ami a nevének hallatán előbukkan a feledés homályából. Nem is próbálom meg. Álljon itt helyette egészen röviden gazdag életútja:

Havasi József 1929. március 14-én született egy rákosszentmihályi hatgyermekes családban. Mindig pap szeretett volna lenni, de a szüleinek nem volt pénze a taníttatására, ezért a szerzetesrendeknél érdeklődött. Mint cserkész találkozott először a szaléziakkal, később bekerült a Clarisseumba, 1943-ban lett jelölt, de mivel polgáriba járt, Nyergesújfalura küldték, ahol felkészült a különbözeti vizsgára, majd 1946-ban megkezdte Mezőnyárádon a noviciátust. Első szerzetesi fogadalmát 1947. augusztus 16-án tette le, örökfogadalmát pedig 1951. december 8-án, titokban, zárt ajtók mögött a Clarisseumban. A tanúk közül az egyik Boldog Sándor István volt.

Miután 1950-ben a szerzetesrendek működését betiltották, még két évig tanulhatott a váci szemináriumban, de onnan is eltávolították. Dolgoznia kellett. Előbb a metró építésénél talált munkát, majd négy évig gyári munkás volt. Közben diplomát szerzett magyar szakon az akkori tanárképző főiskolán. Végül 1956-ban sikerült külföldre távoznia. Olaszországban fejezte be a tanulmányait, Montortonéban, Pádua mellett. 1960. február 11-én szentelték pappá Torinóban.

Szentelése után visszakerült Páduába, majd az elöljárók egy közeli városba, Estébe küldték, az ottani líceumba. Mivel semmi remény nem volt, hogy haza kerülhet, jelentkezett misszióba a Fülöp-szigetekre, de az akkori egyetemes katekista, a magyar Antal János meggyőzte, hogy maradnia kell. Magyarországhoz közel, Bécsbe küldték, ahol harminc éven át, egészen a hazatéréséig egy nagy középiskolai kollégiumban dolgozott, amely később főiskolai kollégiummá alakult. Tartományi ekonómus is volt.

A 70-es évek közepén Bécsben fölvette a kapcsolatot az odalátogató magyar szaléziakkal, majd később, amikor már maga is hazajöhetett, meglátogatta őket, segítette, ahogy csak tudta, vallásos könyveket, szalézi műveket, lapokat, újságokat juttatott nekik.

1990-ben Don Egidio Viganò rendfőnök, Don Bosco hetedik utóda visszaküldte Magyarországra. 1991. január 31-én vette át a tartomány vezetését. A Magyar Szalézi Tartomány újraindulása, újraszervezése és ismételt felvirágoztatása az ő nevéhez fűződik. Lelkesedésével, agilitásával a semmiből előteremtette a működéshez szükséges feltételeket. A tartományfőnöki feladatokat három mandátumon keresztül, azaz tizennyolc évig látta el, ami ritkaságnak számít. Az egész szalézi világ ismerte: *„Un grande salesiano!”* („Egy nagy szalézi!”) – írták róla. Ő volt az élő magyar szalézi történelem. 2008. november 8-án adta át a vezetést utódának, de utána sem pihent.

2013-ban Áder János köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét adományozta Havasi József szalézi atyának a szalézi rend újraindításáért Magyarországon és a Magyar Szalézi Tartomány újjáépítéséért végzett munkája elismeréseként.

Havasi atya soha nem mulasztotta el hangoztatni, hogy papi élete minden napjára szívesen emlékezik vissza. Mindig dolgozott, soha nem volt ideje unatkozni, az újpest-megyeri közösség aktív tagjaként élete végéig részt vállalt a tartomány munkájában.

Most már megpihenhet.

Most már ott van az Úr mellett, Don Boscóval és Sándor Istvánnal együtt tekintenek le ránk és már onnan egyengetik a kis Magyar Szalézi Tartomány jövőjét.

Adjunk hálát, hogy ismerhettük és mondjunk érte egy imát!

Lengyel Erzsébet SC
szerkesztő

A Szalézi Értesítő következő száma szeptemberben jelenik meg.